

Мороз О.А.
студент
Науковий керівник – **Білявський В.М.**
к.е.н., доцент
Національний авіаційний університет

ВНУТРІШНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ВІДТВОРЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується, як інформаційне суспільство, у якому знання суттєво активізують процеси формування нематеріальних активів, які за багатьма параметрами домінують над матеріальними. Сфера авіації не є виключенням.

Інвестиції в нематеріальні активи повинні стати головними напрямками роботи над розвитком авіаційного підприємства [1], для того щоб оптимізувати структуру витрат за допомогою нових схем і структури управління людським капіталом, вдосконалити системи віддаленого польоту, використовуючи останні розробки в галузі навігації тощо; створити пасажирський трафік, орієнтований на конкретного споживача та підвищити безпеку польотів; збільшити частку нематеріальних активів у структурі активів підприємств, все це дозволить збільшити додану вартість, поліпшити ліквідність та фінансову стійкість авіапідприємства, дозволить залучити додаткових інвесторів.

Оскільки сучасне підприємство авіаційної галузі є відкритою соціально-економічною системою, то на всі напрями його функціонування здійснюють прямий чи опосередкований вплив багатьох факторів. Тому розмір, якісь та особливість нематеріальних активів підприємства залежить від виробничих потреб і потреб конкретних осіб окремої виробничо-господарської системи у певний момент часу (внутрішній вплив), так і зовнішнього впливу. При чому ступінь впливу може бути різнитись залежно від того, яка частина середовища діагностується.

Внутрішні фактори впливу включають в себе: базову стратегію підприємства, маркетингові фактори, виробничі, організаційні, соціально-трудова, фінансові, інформаційні, інноваційний розвиток підприємства, рівень використання нематеріальних активів, розвиток соціальної інфраструктури тощо.

Стратегічні цілі підприємства відноситься до значущого внутрішнього фактору, який впливає на розвиток нематеріальних активів. Під маркетинговими факторами розуміється рівень розвитку ринкових позицій підприємства, специфіка відносин із клієнтами та партнерами. Виробничі фактори включають в себе: особливості бізнес-процесів, якість продукції, рівень оновлення устаткування, адаптивність процесів формування виробничого потенціалу та ефективність виробництва. Організаційні фактори демонструють рівень розвитку організаційної структури та структури управління, організаційну культуру.

Через керуючу структуру здійснюється управлінський вплив на керовану систему інтелектуального капіталу. Організаційна культура визначає домінуючі цінності на підприємстві [2], зокрема для інтелектуальної діяльності. Соціально-трудова фактори розкривають наявність і професійно-кваліфікаційні характеристики персоналу та його розвиток, творчі здібності працівників, рух персоналу та відданість співробітників підприємству, мотивація й оплата праці, якість умов праці тощо. Інноваційний розвиток підприємств показує рівень і стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві.

Фінансові фактори важливі для розуміння наявності і джерела фінансових ресурсів для фінансування заходів для формування, підтримки та розвитку нематеріальних активів. Інформаційні фактори показують рівень розвитку інформаційної системи. А визначати динаміку, структуру та ефективність використання нематеріальних активів завдяки такому фактору як рівень використання нематеріальних активів

Для кількісного визначення ступеня впливу на нематеріальні активи підприємства обираються найбільш впливові фактори, оцінені відповідними індивідуальними (частковими)

показниками. В якості індивідуальних слід добирати такі показники, які відображатимуть характеристики чинників впливу на нематеріальні активи в натуральному і вартісному виразі, а також ефективність його використання.

Отже, авіаційним підприємствам слід орієнтуватися на інновації [3] та формалізувати результати такої діяльності у вигляді винаходів, патентів, ліцензій. Такий вид оформлення результатів інноваційної діяльності дасть змогу забезпечити облік нематеріальних активів техніко-технологічного типу. Тобто, збільшувати не лише ринкову вартість підприємства, а й капіталізацію, що сприятиме привабливості таких підприємств для інвестицій. Для дослідження ролі нематеріальних активів, що сприяють зростанню вартості підприємства, слід враховувати ряд факторів, як внутрішніх, так і зовнішніх. Зосередження уваги на внутрішніх факторах впливу допоможе з'ясувати всі можливості підприємства та розкрити їх у нематеріальних активах.

1. Білявський В.М., Пось С.М. Аналіз інвестиційного клімату в економіці України та шляхи його покращення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2014. С. 663-665.

2. Гайдай Ю.В., Шеремета Я.І. Культура та цінності підприємства – основа стратегії бізнесу. *Інноваційна економіка*. 2011. № 6 (25). С. 82-86.

3. Білявський В.М., Шепута М.М. Реалізація інноваційних проектів як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 1'2018. № 38. С. 131-140.

Назаровець Є.Т.

студентка

Науковий керівник – **Білявський В.М.**

к.е.н., доцент

Національний авіаційний університет

РОЗРОБКА СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ

У сучасних умовах загострення конкурентної боротьби та посилення процесів глобалізації з'являється потреба пошуку нових способів підвищення конкурентоспроможності організації. Для досягнення цілей використовують стратегічні програми, які орієнтовані на впровадження стандартних вимог для розробки, підтримки, розвитку системи менеджменту, що мають міжнародне визнання. Проблема розробки систем менеджменту на основі поєднання цільових підсистем у єдиній системі менеджменту підприємства потребує подальшого дослідження.

Всі сторони, зацікавлені в діяльності організацій, можуть очікувати підвищення конкурентоспроможності продукції, зниження витрат, збільшення прибутку, рентабельності, оборотних коштів і швидкості окупності інвестицій, пом'якшення впливу на навколишнє природне середовище, зниження ризиків і наслідків від нещасних випадків на виробництві, забезпечення соціальної захищеності персоналу [1].

У даний час більшість організацій знаходяться на різних стадіях впровадження, сертифікації та подальшого розвитку систем менеджменту якості відповідно до вимог міжнародних стандартів і/або технічних умов і специфікацій, наприклад: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO /TS 16949, ISO 22000, ISO / IEC 27001, ISO / IEC 20000 та ін.

Характерною особливістю для багатьох організацій є їх прагнення впровадити одразу або послідовно декілька моделей системи менеджменту якості. Наприклад, практика розробки системи менеджменту якості (СМЯ) на базі вимог ISO 9001, системи екологічного менеджменту (СЕМ) на базі вимог ISO 14001 та / або системи менеджменту професійної безпеки та охорони праці (СМПБООП) на базі вимог OHSAS 18001. Часто ці системи функціонують, як незалежні автономні моделі.